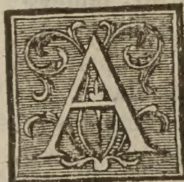

D. O. M.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

NATOMIAM & ad dignoſcenda Chirurgicorum morborum genera, & ad indicandas illorum ſanandorum rationes, neceſſariam quis non judicet ? Quantum imprimis ex eâ curandis viarum lacrymalium morbis præſidium affulſerit, nemo rerum Chirurgicarum gnarus diffitebitur. De his acturi morbis, partium ergò quas afficiunt, tùm ſtructura, tùm ſitus in anteceſſum paucis exponenda.

Ex glandulâ ad orbitæ limbum, in foveâ quâdam oſſis coronalis, propè angulum externum ſitâ, humore ſecreto, oculi pars anterior, interiorque palpebrarum irroratur; hujus verò, lacrymarum nomine noti, reſidua pars meatibus modò deſcribendis abſorbetur.

Versùs internam utriuſque palpebræ extremitatem lacrymalia puncta conſpiciuntur: horum principia ſubtili admodùm ad cartilaginis naturam accedente, cinguntur annulo; ſunt verò orificia ductuum minorum qui, ex utrâque palpebrâ ad angulum oculi in-

ternum, versùs nares concurrunt. Hi canales à figurâ quam referunt, ab aliis cornua limacum, ab aliis meatus lacrymales dicuntur.

Cum in unum coaluëre canalem meatus lacrymales, fit tunc saccus membranaceus amplior, infundibulum ab Anello vocatus; inde desinit in meatum angustiorem, nasalem dictum, ad interiora narium obliquo tractû descendentem, sub osse turbinato reseratum: pro hoc meatû excipiendo fistulam osseam habent insculptam unguis & maxillæ superioris ossa.

Humorem lacrymalem canales descripti in nares usque perducunt; hujus verò deductionis modus, palpebrarum motû & structurâ, carunculæ lacrymalis sitû, tandemque mechanicâ viarum lacrymalium constitutione, juxtà leges siphonis (*a*) explanatur.

EX CHIRURGIA.

Quinque morbi vias appetunt lacrymales: epiphora nempe, sacci nasalis hernia vel hydrops, anchilops verus (*b*), ægilops verus, & lacrymalis fistula. Epiphoram, seu jugim & involuntariam lacrymarum manationem parit punctorum lacrymalium obstructio. 1°. A lacrymarum crassitie aut acrimoniâ; 2°. A variolis; 3°. ab ophtalmiâ; 4°. denique ab anchilope vero aut falso oriunda.

Varia epiphoræ, pro diversâ causâ suis signis facilè cognoscendâ, curatio. Epiphoræ à crassitie lacrymarum, Anelli (*c*) competit methodus, quâ specillorum & siphunculi ope, lacrymalia puncta recluduntur, & liquore detersivo abluuntur. Ad aliarum curationem, venæ sectiones, cataplasmata emollientia, & ablutiones aquosæ conducunt. Ortâ tamen post inflammationem suppuratione, cavendum ne lacrymalia puncta cicatrice, nullâ arte sanandâ, occludantur; hîc Anelli specilla & injectiones, multùm conferunt.

Tumorem in majore oculi angulo, absque cutis inflammatione, & à lacrymis in sacco nasali retentis efformatum, sacci nasalis herniam vel hydropem, improprio quamvis vocabulo, nuncupant. Proxima morbi illius causa, meatûs nasalis obstructio; remotæ, 1°. Idiopatica, vel à lacrymarum acredine orta inflammatio, vel excrescentiæ fungosæ; 2°. Polipus (*d*) in eâ narium parte, in quâ suprà-dictus canalis recluditur; 3°. tandem exostosis.

Tumor lacrymalis, cutis non immutat colorem; nec non pressione facilè evanescit; sive materia, in illo contenta, aliquandò limphatica, & à lacrymarum humore non absimilis, aliquandò è contrà albida aut purulenta, per pucta lacrymalia, sive per nasalis meatûs osculum inferius erumpat.

(*a*) Conf. Clariss. Petit in Act. Acad. Reg. Scient. Ann. 1734.

(*b*) Nullus nescit quanta inter autores, circà anchilopis & ægilopis significationem, sit controversia. Nos verò distinctione novâ utriusque in verum & spurium, litem componere conamur. Per anchilopem & ægilopem verum eos intelligimus morbos, quibus cum cute saccus nasalis afficitur; per utrumque spurium verò eos intelligimus, quibus cutis & textus Cellularis tantummodò laborant.

(*c*) Vid. Anel de Fist. lacrym.

(*d*) M. Le Dran *Obs. de Chirurg.* Tom. 1. Obs. 6.

Ut causa, sic quoque hujus morbi curatio diversa. Si meatûs nasalis inflammationem dolor indicet, generalia inflammationis remedia, & injectiones ex emollientibus, tùm per puncta lacrymalia, tùm per meatûs osculum inferius (a) suppetias afferant. Si anellianis specillis, meatûs parietes vel coalitione, vel fungis à suppuratione pendentibus, jamjam paululùm obliterati deprehendantur, injectiones detersivæ & astringentes, levisque sacci lacrymalis compressio in usum mittantur. Si tandem vel major sit à causis suprà numeratis ductûs obliteratio, vel ea ab exostosi pendeat, ad operationem à nobis, dùm de fistulâ lacrymali, describendam, est confugiendum.

Anchilops verus tumor est phlegmonodes in majore oculi cantho, quo non solum cutis & textus cellulosus, sed & ipse lacrymalis saccus afficiuntur. Quæ sacci herniam, eædem causæ illum producunt. Venæ sectionibus, potu leniente & refrigerante, cataplasmatibus emollientibus inflammationis resolutio tentetur. Hæc verò ut plurimùm inutilia sunt, tumorque in suppurationem abit. Idoneâ tunc incisione puris exitus concilietur; injectionibus detergatur lacrymalis saccus; candela è plumbo vel emplastro Nurembergii parata, in meatum nasalem per aliquot dies demittatur; deindeque vulnus ad cicatricem perducatur.

Cum verò neglectâ incisione pus per puncta lacrymalia nasalemve ductum effluit, injectiones emollientes & detersivæ, aliquandòque etiam superiùs laudata incisio adhibenda est. Si verò abcessus foràs erumpat, fit ulcus, ægilops verus dictum, ab ægilope spurio in eo distinguendum, quòd cum pure lacrymalis humor per genas defluat: morbus ille suprà-dictâ methodo curatur, modò puris in abcessu commoratio vicina ossa carie non affecerit, vel nasalis meatus omninò non sit occlusus. Proposita enim tunc nullatenùs succedunt remedia; ulceris oræ callosæ fiunt, lacrymalisque nascitur fistula; ab imperitâ ægilopis deligatione nonnunquam etiam oriunda.

A solâ operatione modò describendâ fistulæ lacrymalis spectanda curatio; ea tamen non celebretur quin affectarum aut vicinarum partium inflammatio, si quædam adsit, sedata fuerit; remediisque generalibus, qualia sunt venæ sectiones, potus aquosus, diluens, leniensque, & purgantia, ad eam æger fuerit dispositus.

Laudata præparatione institutâ, æger in sedili collocatur, & caput ejus firmandum ministro committitur; deinde alterius manûs digitis intensâ & adductâ cute, ea usque ad saccum lacrymalem inciditur, lunatâ figurâ, cujus cornua ad oculum spectant. Cùm nihil ab orbicularis tendinis sectione pertimescendum sit, ille absque metu, si fistula in illius viciniis reperiatur, incidi potest; sin minùs, infrà illum incipiatur incisio, quæ fistulam com-

(a) Injectionum per meatûs nasalis osculum inferius inventionem plures sibi vindicant; litem non componemus. M. M. Allouel & La Forest Chirurg. Paris. peritiss. eam methodum felicissimo cum successu adhibent.

plecti, à palpebrarum angulo, quantùm fieri poteſt, abſcedere, tandemque versùs obliqui minoris oculi inſertionem debet deſinere.

LACRYMALEM ſaccum aperuiſſe non ſufficeret, niſi via lacrymis pararetur; & debellarentur calli, meatûs naſalis obturatio, oſſium vicinorum caries, variique morbi fiſtulam implicantes.

1°. LACRYMIS via parari poteſt, vel os unguis dictum & membranam pituitariam acû triquetrâ, ſpecillive acumine perforando, illamque aperturam candelis aut turundis, uſque ad cicatricis inductionem, fovendo; vel meatûs naſalis cavitatem inſtaurando; (*a*) quod fit ſpecilli immiſſione, quo, aut illius parietum cohæſio, aut fungi deſtruuntur, & cujus ope candela ex plumbo, emplaſtro-ve Nurembergii parata, uſque ad perfectam morbi curationem ſæpiùs renovanda, in eumdem demittitur. Priori, quæ tamen in exoſtoſis caſu ſola ſupereſt, poſterior methodus, aliis omnibus in caſibus, anteponenda nobis videtur.

2°. SUA eſt cuique fiſtulæ lacrymalis complexioni, curatio; ſic 1°. calloſitates ſcalpello tutiùs quàm cauſticis auferuntur; 2°. cariem, quæ ſpecillo, viſu, & ſanie cognoſcitur, volſellis, ſcalpello, & cælo deſtruere, (*b*) quàm activis aut potentialibus cauteriis exurere, longè præſtat. 3°. tandem meatûs naſalis obturationem candelæ ſuperiùs laudatæ omninò tollunt.

DE Idiopaticis viarum lacrymalium morbis hîc tantummodò egimus. Quoàd ſymptomaticorum curationem, ea non tentanda, quin morbi quibus producuntur, propriis ſibi remediis fuerint deſtructi.

(*a*) Hæc methodus à nunquam ſatis laudando M. Petit Chirurg. Pariſ. celeberrimo propoſita fuit & inventa. act. Acad. Scient. Reg. an. 1734.

(*b*) Vid. M. Petit loc. cit.

Has Poſitiones, DEO JUVANTE, & Præſide M. PETRO FABRE, Liberalium Artium & Chirurgiæ Magiſtro, *tueri conabitur* ANTONIUS TOURNAY, *Pariſinus, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Liberalium Magiſter.*

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die Martis 26ª Septembris, à ſeſqui-ſecundâ poſt meridem ad ſeptimam. Anno Domini 1752.

PRO ACTU PUBLICO,

ET

MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE, Regii Chirurgorum Collegii Typographi.